

Prin Harul lui Dumnezeu

† Andrei

Episcopul Covasnei si Harghitei

Preacuviosului cin monahal
Preacucernicilor Părinți, slujitori ai Sfintelor
Altare
Stimate autorități
Iubiți frați si surori întru Domnul,

**Cuvânt Pastoral la Nașterea Domnului nostru
Iisus Hristos**

Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de ființă
naște, și pământul peștera celui neapropiat aduce,
Îngerii cu păstorii slavoslovesc și magii cu steaua
călătoresc. Că pentru noi s-a născut Prunc tânăr,
Dumnezeu Cel mai înainte de veci.

(Condacul Nașterii Domnului)

Dreptul Iosif

Model de smerenie și ascultare,

Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos a fost prilej de mare bucurie pentru lumea nevăzută a îngerilor care cântau: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună voire” (Luca 2, 14)¹, dar și pentru Fecioara Maria și Bătrânul Iosif, pentru păstori și pentru magi. Fecioara Maria a trăit cel mai intens bucuria nașterii. Nașterea Pruncului Iisus în ieslea din peștera Bethleemului a adus o stare sufletească plină de nenumărate bucurii logodnicului și protectorului Fecioarei Maria, Bătrânului Iosif cel smerit și drept.

Rugăciunile înălțate către Preamilostivul Dumnezeu a părinților Ioachim și Ana, în durerea și amărăciunea lor, I-au făgăduit că orice le va da, fiu sau fiică, o vor încredința Domnului ca să trăiască în feciorie pentru Dumnezeu. Așa se explică faptul că după ce au născut-o pe Fecioara Maria nu și-au uitat făgăduința și la vârsta de trei ani au adus-o la Templul din Ierusalim și au făcut-o „dar lui Dumnezeu”. Acolo a stat până la vârsta de cincisprezece ani în rugăciune și meditație duhovnicească și

¹ *Biblia*, EIBMBOR, Ediția 1998, București.

conform rânduielilor legii iudaice la această vârstă a trebuit să părăsească acest loc, drept pentru care preoții și arhierii au ținut să respecte făgăduința Părinților Ioachim și Ana. Aceștia au căutat să o căsătorească cu un om drept, evlavios și temător de Dumnezeu. L-au găsit pe Bătrânul Iosif, om drept și temător de Dumnezeu.

La evrei, noțiunea de „drept” avea sensul și de om virtuos în toate. Iosif a înțeles că trebuie să-i fie Sfintei Fecioare ocrotitor, să aibă grijă de ea și că ea trebuie să rămână curată.

A fost încredințată acestui drept pentru că nu era acceptat în mentalitatea lumii iudaice ca o fecioară să-și păstreze curăția trupească pentru toată viața. Dreptul Iosif era singurul care știa de legământul conform căruia trebuia să rămână fecioară.

Se cuvine să reținem că înainte de a-i fi încredințată a avut loc la Buna Vestire și zămislirea. Când a observat că este însărcinată, a crezut că s-a întâmplat ceva necugetat. Însă, în acel moment a intervenit Dumnezeu și adevărul a fost revelat, așa cum ne spune Sfântul Evanghelist Matei: „Iar nașterea lui Iisus Hristos așa a fost: Maria Mama Lui, fiind logodită cu Iosif, fără să fi fost ei împreună, s-a afla având în

pântece de la Duhul Sfânt”(Matei 1, 18)². Fecioara Maria a născut pe Domnul Iisus Hristos, fiind adumbrită de la Duhul Sfânt, așa cum mărturisim în Simbolul Crediței: „Care pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire s-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și s-a făcut om”³.

Mai departe Sfântul Evanghelist Matei ne spune: „Iar Iosif, logodnicul ei, drept fiind și nevoind să o vădească, a voit s-o lase în ascuns” (Matei 1, 19).

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că: „Evanghelistul Matei istorisește zămisirea lui Hristos de la Duhul Sfânt înainte de a istorisi cunoașterea acestei zămisliri de către Iosif, tocmai ca să crezi în cele ce s-au întâmplat după ce Iosif a aflat de zămislire. O fecioară însărcinată nu ajungea numai de batjocură și de răs lumii, ci era și pedepsită de lege. Iosif n-a vrut nici s-o dea pe mâna legii, pedeapsa cea mai mare, dar nici n-a vrut s-o facă de răs, pedeapsa cea mai mică. Ai văzut ce bărbat filozof, lipsit de cea mai tiranică patimă, gelozia? Știți doar ce cumplită patimă este gelozia! Din pricina asta un bărbat spunea: Plin de mânie este bărbatul gelos;

² Nota Iva fi normativă pentru toate citatele scripturistice care se vor întrebuința în prezentul Cuvânt Pastoral.

³ *Molitfelnic*, EIBMBOR, Ediția 1998, București, p.30.

nu o va cruța în ziua judecării (Pilde 6, 34), iar în altă parte: Crudă ca iadul este gelozia (Cântarea Cântărilor 8, 6).

Cunosc mulți oameni care preferă să-și piardă viața decât să îndure chinurile geloziei. La Iosif nici umbră de gelozie, cu toate că sarcina era destul de înaintată. Era așa de puțin gelos, încât nu voia să o supere pe Fecioara nici cu cea mai mică muștrare. A o tăinui i se părea o nelegiuire, iar a o vădi și a o duce înaintea judecării însemna să o dea morții. De aceea n-a făcut nici una nici alta, ci s-a purtat cu Fecioara într-un chip desăvârșit decât porunca legea. Că trebuia odată cu venirea harului să se arate și semnele viețuirii celei înalte. După cum soarele, înainte de a-și arunca razele pe pământ, luminează cu lumina lui de departe cea mai mare parte a lumii, tot așa și Hristos când a răsărit din pântecul Fecioarei, a luminat mai înainte de a se naște întreaga lume.

De aceea înainte de durerile nașterii, profeții săltau de bucurie, femeile preziceau cele viitoare, iar Ioan Botezătorul sălta în pântecul maicii sale. Aceasta e pricina că și Iosif a arătat

multă filosofie: n-a învinuit-o, n-a ocărat-o, ci a vrut numai să o lase⁴.

Toate frământările și neliniștea din sufletul dreptului Iosif i-au fost descoperite de trimisul lui Dumnezeu: „îi descoperise toate frământările sufletului lui, toată teama lui, îi descoperise ce avea de gând să facă, pentru ca pe temeiul acestora Iosif să creadă și în zămislirea cea mai presus de fire; dar mai bine spus, nu numai pe temeiul acestora, ci și pe temeiul celor ce îngerul avea să-i spună îndată: Ea va naște Fiu și vei chema numele lui Iisus (Matei 1, 21).

Să nu socotești Iosife, îi spuse îngerul, că tu nu slujești tainei întrupării Fiului lui Dumnezeu, pentru că Iisus este născut de la Duhul Sfânt! Da, nu ai ajutat cu nimic la naștere, Fecioara a rămas nevătămată, dar îți dau o însărcinare proprie unui tată, să pui numele Celui născut, fără ca asta să pângărească vrednicia Fecioarei! Poartă-te ca un tată cu El. De aceea, chiar de la punerea numelui te fac tată Celui născut! Maria L-a născut întregii lumi, pentru aceea Îngerul a adus din ceruri numele Lui.

Numele acesta nu-i un nume ca oricare altul, ci o visticierie de nenumărate bunătăți. De

⁴ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei*, Omilia IV; IV, P.S.B., Vol.23, EIBMBOR, București, 1994, p.52.

aceea îl și tălmăcește îngerul și-i dă lui Iosif bune nădejdi, întărindu-l în credință și vestindu-i bunătățile pe care Hristos le va aduce lumii”⁵.

Dreptul Iosif era un om cuviincios, era un om atât de bun și de atent cu ea, încât nu voia să o jignească; nici măcar să o întrebe ce s-a întâmplat. Observa că ea este însărcinată, însă el, datorită bunei cuviințe, stării lui sufletești îmbunătățite, smereniei și dorinței de a nu deranja pe cineva, voia să o lase pe ascuns.

Sfânta Evanghelie ne arată că în timp ce cugeta el acestea: „Iată îngerul Domnului i s-a arătat în vis, grăind: Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, că ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt” (Matei 1,20).

Avem încă o mărturie ca noi să ne întărim în credință și nimeni să nu se îndoiască. Când i-a spus să o ia pe Maria drept femeia sa, înțelegem că este vorba de o logodnă, care la evrei nu era o simplă promisiune, ci era un legământ sacru, cu putere legală. Îngerul îi spune lui Iosif în vis „că ea va naște un Fiu Căruia îi va pune numele Iisus, căci el va mântui pe poporul Său de păcatele lor”(Matei 1,21).

⁵ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei*, Omilia IV; IV, P.S.B., Vol.23, EIBMBOR, București, 1994, pp.56-57.

Iubiții mei fii duhovnicești,

Iosif s-a bucurat de cele revelate lui de Dumnezeu, în somn, prin Sfântul Înger. Acest trimis al Domnului nu a venit la el în mod direct, ca la Fecioara Maria, ci i-a vorbit prin vis.

„Și deșteptându-se din somn, Iosif a făcut așa cum i-a cerut îngerul Domnului, și a luat la el pe logodnica sa”(Matei 1, 24). Se precizează apoi, că „nu a cunoscut-o pe ea, până când nu a născut pe Fiul ei, căruia i-a pus numele Iisus”(Matei 1, 25). Acesta este un prim episod, în care Sfântul Evanghelist Matei, în capitolul I, vorbește despre acest bătrân drept și evlavios.

Sfântul Ioan Gură de Aur întrebă retoric pe credincioșii săi: „Ai văzut ascultare și supunere? Ai văzut suflet treaz și cu totul cinstit? Când bănuia pe Fecioara de o faptă urâtă și rușinoasă nu suferea s-o țină lângă el, dar când a scăpat de această bănuială nici nu s-a gândit s-o mai lase, ci a ținut-o și a slujit întregii iconomii a întrupării Domnului”⁶

Au urmat momente grele, dar și momente de bucurie. Păstorii s-au bucurat. Magii au trecut

⁶ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei*, Omilia IV; VII, pp.57-58.

pe la Irod, după aceea au mers să-I aducă daruri Pruncului Iisus.

Irod îi rugase că dacă află unde S-a născut să vină să-i vestească și lui despre Prunc: „Și trimițându-i la Bethleem le-a zis: Mergeți și cercetați cu de-amănuntul cele despre Prunc și dacă Îl veți afla, vestiți-mi și mie, ca venind și eu să mă închin Lui”(Matei)

Sfântul Ioan Gură de Aur scrie despre Irod următoarele: „Ai văzut cât de lipsit de judecată a fost Irod? Dacă vorbești drept, pentru ce întrebi în ascuns pe Magi? Dar după cum am spus, un om când este stăpânit de răutate face prostii din ce în ce mai mari. Irod n-a spus: Mergeți, aflați de împărat, ci de Prunc. Nici numele de împărat nu voia să-l rostească”⁷.

Asemenea Bătrânului Iosif și cei trei magi „au primit înștiințare, în vis, să nu se mai întoarcă la Irod și pe altă cale s-au întors în țara lor”(Matei 2, 12). Ei au fost admirați pentru ascultarea lor. „Vezi și de aici credința Magilor! Nu s-au revoltat, ci sunt supuși de bună credință, nu s-au tulburat”⁸.

Irod invidia nașterea unui nou împărat și s-a mâniat, deși „n-ar fi trebuit să se mânie, ci să se

⁷ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei*, Omilia VII; III, p.94

⁸ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei*, Omilia VIII; I, p.102.

teamă, să se pocăiască și să vadă că încearcă lucruri cu neputință. Dar nu s-a pocăit. Când un om este nejudecat și nu vrea să se căiască, nu ia nici unul din leacurile lui Dumnezeu. La luptele de mai înainte adaugă ucideri lângă ucideri, dă drumul mâniei împotriva magilor, împotriva copiilor, care nu i-au făcut nici un rău, dezlănțuie în Palestina o tragedie nemaipomenită”⁹.

Dacă până atunci a fost o bucurie în rândul păstorilor, lumea văzută și cea nevăzută s-au bucurat, a urmat apoi o tristețe mare. Mult sânge nevinovat a curs, plânset și durere mare. Bunul Dumnezeu a purtat de grijă pruncului Iisus; după plecare a Magilor, Îngerul Domnului se arată în vis zicându-i: „Scoală-te ia Pruncul și pe Mama Lui și fugi în Egipt și stai acolo până ce-ți voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-Lucidă. Și ridicându-se a luat noaptea Pruncul și pe mama Lui și a plecat în Egipt. Și au stat acolo până la moartea lui Irod, ca să se împlinescă cuvântul spus de Domnul, prin Proorocul, care zice: Din Egipt am chemat pe Fiul Meu” (Matei 2, 13-15).

Acum Bătrânul și Dreptul Iosif este amintit în Sfânta Evanghelie pentru a doua oară. Tot Sfântul Evanghelist Matei ne mai relatează

⁹ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei*, Omilia IX; I, p.109.

faptul că atunci când Irod a murit, Îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif în Egipt și îi zice: „Scoală-te ia pruncul și pe Mama Lui și mergi în pământului lui Israel, căci au murit cei ce căutau să ia viața Pruncului. Iosif sculându-se a luat Pruncul și pe Mama Lui și a venit în pământul lui Israel. Și venind a locuit în orașul numit Nazaret, ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin prooroci, că Nazarinean se va chema” (Matei 2, 20-23).

Ce om drept și sfânt, de trei ori a făcut ascultare de Îngerul care l-a povățuit să ocrotească Pruncul și pe Mama Lui.

Iosif a fost un om cumpătat la vorbă, un împlinitor al legii și iubitor al tăcerii. În Sfintele Evanghelii nu găsim nici un loc în care să se menționeze că acest bătrân evlavios ar fi rostit vreun cuvânt, deși a avut o mare misiune, aceea de a sluji ca Protector al Fiului lui Dumnezeu. Evanghelia menționează totuși că el era *teslar* sau *tâmplar*. De aceea și Iisus Hristos a fost numit Fiul teslarului.

Bătrânul Iosif rămâne pentru noi credincioșii modelul de om smerit, împodobit și cu alte daruri pe care le aduce această virtute, numită mama tuturor bunătăților. Însăși vestea adusă de înger, prin care se descoperă originea divină a Pruncului, o primește cu multă

smerenie. Nu se îndoiește, nu încearcă să se sustragă de la această misiune sfântă și nu pune în față greutatea bătrâneților, ci îndată ce află voia lui Dumnezeu, revelată lui, se grăbește să aibă grijă de Fecioara Maria, se grăbește să plece în miez de noapte până în Egipt, după aceea se întoarce-n Nazaret, localitatea în care el veghează ca pruncul Iisus să aibă o copilărie liniștită.

Atât bătrânul Iosif, cât și Fecioara Maria erau coborâtori din neamului lui David. Acesta era motivul pentru care ei trebuiau să se ducă la Bethleem, ca să se înscrie la recensământul pe care îl decretase împăratul Octavian August. Era orașul lor de origine. Bethleem se traduce „orașul pâinii” și el fusese rânduit loc al nașterii Mântuitorului Iisus Hristos.

Iosif, deși bătrân - sinaxarele ne spun că avea peste 80 de ani în momentul când a fost logodit cu Fecioara Maria – a avut grijă și I-a procurat hrană din munca mâinilor sale atât Pruncului Iisus, cât și Născătoarei de Dumnezeu. El îi slujea Pruncului și Născătoarei de Dumnezeu ca Doamnei și Stăpânei sale. Deși era din neam împărătesc, dreptul Iosif a fost un om sărac, lucrător în lemn. Dumnezeu însuși a vrut să se nască în sărăcie, luând numai trup de neam împărătesc, nu și slava împărătească.

Bătrânul și dreptul Iosif a trăit 110 ani, bucurându-se că a avut parte de a fi cel mai aproape dintre pământenii, de Mesia cel dorit, care a eliberat neamul omenesc din robia păcatului. Dreptul Iosif rămâne o pildă de bunăcuviință creștină, de corectitudine, de dreptate și de ascultare. Ascultarea de Dumnezeu și smerenia să ne rămână ca model fiecăruia dintre noi.

Să ne rămână grija fiecăruia dintre noi să-I facem ca dar din inimă Pruncului Iisus împlinirea virtuților pe care le-am văzut la Dreptul Iosif. Cu aceste daruri făcute primim iertarea păcatelor noastre de la Domnul Iisus Hristos cel născut în ieslea din Bethleemul Iudeii.

Iubiți credincioși și credincioase,

Vom începe șirul acestor sărbători cu Nașterea Domnului, și apoi le vom continua cu Anul Nou și cu Boboteaza. Să le cinștim potrivit tradiției noastre, în care au trăit, au murit și s-au mântui moșii și strămoșii noștri.

Să primim vestea minunată a Nașterii, cu reînnoirea credinței noastre în El, în învățăturile și în jertfa Sa pentru noi. Să fie pentru noi toți prilej de recunoștință și mulțumire față de Părintele Luminilor. Să-l primim pe Iisus născut

în iesle ca pe un oaspete și învățător dumnezeiesc și să ne îmbunătățim viața prin cultivarea virtuților.

Nu vă aplecați urechile la cei care vor să ne smintească din credința noastră sfântă, propovăduită de Mântuitorul Iisus Hristos până astăzi în sfintele noastre biserici. Nu uitați îndemnul Sfântului Ciprian al Cartaginei: „În afara de Biserică nu este mântuire.” Aici este mântuirea prin Sfintele Taine în Biserica Strămoșească, prin rugăciuni la Mântuitorul, la Maica Domnului prin Sfânta Cruce, prin mijlocirile Sfinților și prin slujba preoților investiți cu Har și hirotonie de la episcopi, pe care episcopii o transmit de la Mântuitorul și de la Sfinții Apostoli. Aici în Sfânta Biserică este garanția mântuirii, a iertării păcatelor și intrării în Împărăția lui Dumnezeu.

Noi românii ne-am iubit Biserica de-a lungul veacurilor, mai ales în Ardeal; de aceea am putut rezista tuturor încercărilor vremelnice stăpânitori străini de a ne desființa ca neam, de a ne interzice limba și de a ne schimba credința.

Fac tuturor urare de petrecere în dragoste și în bucuria sărbătorii Nașterii Domnului și a celorlalte sărbători.

Primiți colindătorii care vor cânta: „O, ce

veste minunată/ în Bethlehem ni se-arată!”

Bucurați-vă toți în Domnul și fiți sănătoși!

Al vostru părinte duhovnicesc iubitor, de tot
binele doritor și pururea către Hristos născut în
iesle rugător,

†**Andrei**

Episcopul Covasnei și Harghitei

*Data în Reședința Episcopală din Miercurea
Ciuc, Astăzi 25 Decembrie 2017, de ziua Nașterii
Domnului nostru Iisus Hristos.*